

اقتصاد پایه دهم انسانی

درس دوازدهم (فصل چهارم)
بودجه بندی

دبیر: شیما رفسنجانی

استان سیستان و بلوچستان
شهرستان زاهدان

حَسَنُ التَّدْبِيرِ يَنْمِي قَلِيلَ الْمَالِ وَ سَوْءُ التَّدْبِيرِ يَفْنِي كَثِيرَهُ.

تدبیر خوب، ثروت و مال اندک را زیاد کند و بارور سازد،
و تدبیر بد مال بسیار را نابود سازد.

(غررالحکم و دررالکلم - باب التدبیر)

موقعیت

□ بازگشت کارگاه به دوران رونق و رشد باعث شد تا جریان مالی خانواده محمدی نیز دستخوش تغییر شود.

□ اما این بار اتفاقات عجیبی در حال شکل گیری بود. داستان از نیمه اسفند ماه شروع شد که حرف از خرید عید و نونوار شدن و... پیش آمد.

□ خبرهای مربوط به کارگاه تولیدی و بازگشت آن به دوره ی رونق و رشد، جنبه های جدیدی را در رفتار بچه ها شکل داده بود که هر پدر و مادری را متحیر می کرد

گفت و گو در کلاس

آیا تا بحال شما مسئول امور مالی خودتان شده اید؟

آیا میتوانید از پس مدیریت مالی سه ماه خانواده خود بر آید؟

ترجیح میدهید مانند بزرگترها مسئولیت داشته باشید یا اینکه هر وقت که خواستید همه چیز برایتان مهیا باشد؟

۱

۲

۳

نقشه راه

در پایان این درس خواهیم توانست :

۱) همه جریانهای درآمدی و مخارجی را برای خانواده در نظر بگیریم ، آنها را ثبت کنیم و با یکدیگر مقایسه کنیم .

۲) برای درآمدها و مخارج خود برنامه ریزی کنیم .

طرح مساله

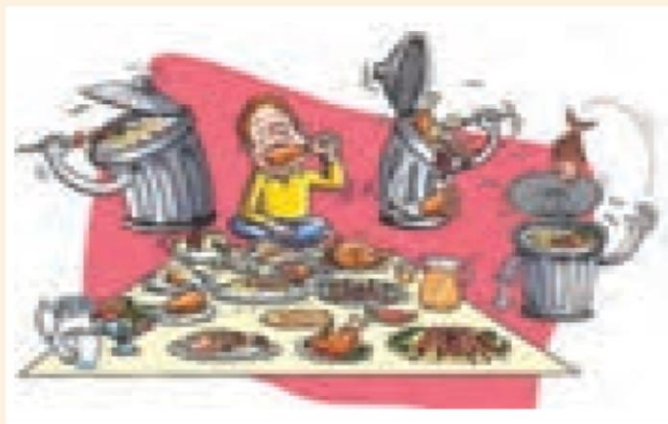
✓ آیا تاکنون با خانواده یا دوستانتان به خرید رفته اید و در پایان رو تعجب کرده باشید که چرا پولهای شما ناگهان تمام شده است ؟

ممکن است پولهای شما در ابتدا ، مبلغ قابل توجهی هم باشد ولی کمی خرج در اینجا و آنجا باعث می شود در پایان روز دیگر پولی نداشته باشید . پول راه خود را برای خرج شدن پیدا می کند و شما تعجب خواهید کرد که در پایان با همین خرج های کم هیچ پولی برایتان باقی نمی ماند .

طرح مساله

شهد و شکر

پارسازاده‌ای را نعمت بیکران از ترکهٔ عمان به دست افتاد. فسق و فجور آغاز کرد و مبذری پیشه گرفت. فی‌الجمله نماند از سایر معاصی منکری که نکرد و مسکری که نخورد.

باری به نصیحتش گفتم: «ای فرزند! دخل، آب روان است و عیش، آسیاب گردان؛ یعنی خرج فراوان کردن مسلم کسی را باشد که دخل معین دارد.»

که می‌گویند ملاحان سرودی
به سالی دجله گردد خشک‌رودی
(گلستان سعدی)

چو دخلت نیست خرج آهسته‌تر کن
اگر باران به کوهستان نبارد

ثبت هزینه ها و درآمدها

اکنون تلاش کنید تا با توجه به اطلاعات جدول صفحه قبل، برای پرسش های زیر پاسخی پیدا کنید:

- برای کدام مخارج بیشتر از حد معمول هزینه کرده اید؟
- کدام یک از مخارج برنامه ریزی شده نبوده است؟ یعنی در لحظه برای شما اتفاق افتاده است؟
- اگر به گذشته برمی گشتید، کدام یک از هزینه های زیر را تغییر می دادید؟
- کدام یک از هزینه ها، تصمیم گیری نامناسبی بود؟ توضیح دهید.
- کدام یک از هزینه های برنامه ریزی نشده، تصمیم درستی بوده است؟ توضیح دهید.
- کدام یک از مخارج را می شود ساده تر کاهش داد؟ مخارج ثابت یا متغیر؟
- در صورتی که برای یک کار ضروری پول نیاز داشته باشید، کاهش کدام یک از مخارج برای شما آسان تر است؟

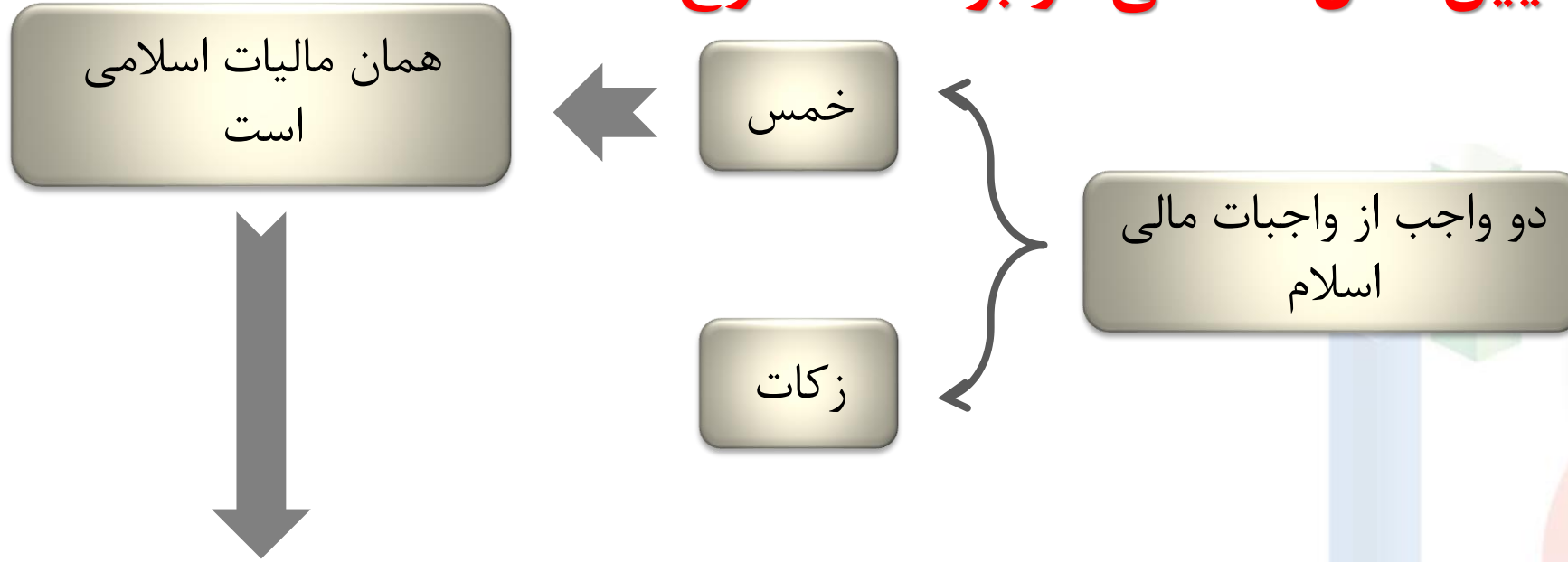
مراحل بودجه ریزی ماهیانه

- از هر منبعی که درآمدی به دست آوردید، آن درآمد را ماهیانه مشخص کنید و بنویسید.
- هزینه های متغیر و ثابت خود را به صورت ماهیانه فهرست کنید.
- مجموع درآمدها و هزینه های خود را ماهیانه بایکدیگر مقایسه کنید.
- اگر هزینه ها بیشتر از درآمد بود، مخارج غیرضروری را کم کنید یا فرصت هایی را که فراموش کردید، به نظر آورید تا درآمدها افزایش یابد.

✓ میتوان مراحل بودجه بندی را در چهار مرحله روبرو خلاصه کرد:

تعیین سال خمسی در برنامه مخارج

➤ هر درآمدی که به دست می آوریم، اگر بعد از یک سال از مجموع مخارج ما زیاد بیاید، به همان میزان که زیاد آمده است، مشمول خمس قرار می گیرد.

➤ یعنی موظفیم که ۲۰ درصد آن را به عنوان سهم امام و سهم سادات به مرجع تقلید یا نماینده او بدهیم.

تعیین سال خمسی در برنامه مخارج

به موجبات پرداخت خمس

توزیع مجدد ثروت صورت میگیرد.

عدالت اقتصادی در جامعه گسترش می یابد.

همچنین کسانی که توان کار و فعالیت اقتصادی ندارند، از منابع خمس استفاده می کنند تا بتوانند ادامه حیات دهند.

تعیین سال خمسی در برنامه مخارج

طریقه پرداخت خمس از درآمد

بعد از گذشت یک سال، درآمدی را که
برایتان باقی مانده است به همراه اقلام
مصرفی که خریده اید ولی از آن استفاده
نکرده اید، محاسبه کنید و خمس آن را
پرداخت نمایید.

تعریف سال مالی

به صورت طبیعی، سال مالی
از همان روزی که اولین
درآمدها را بدست آورده اید،
شروع می شود.

توجه داشته باشید

بایستی حتما زمانی را به
عنوان سال مالی در نظر
بگیرید.

از توجه شما سپاسگزاره

